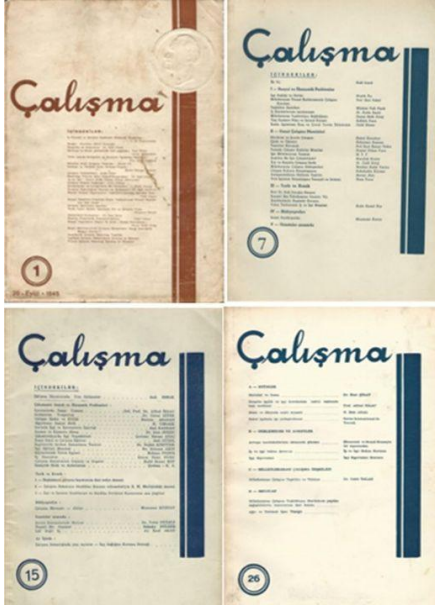

ÇALIŞMA BAKANLIĞI'NIN İLK YAYINLARINDAN: 1945 İLO TOPLANTISI

6 Aralık 2021

Yıldırım Koç

Osmanlı Devleti müthiş bir arşivciydi. Örneğin, 1631 yılında Musul Kalesi'nin inşası sırasında hangi kentlerden hangi ustaların orada görevlendirileceği fermanla belirlenebiliyordu. Devlet, hangi bölgede hangi ustaların bulunduğunu (o günün günümüze göre çok daha geri veri kayıt ve iletişim koşullarında) biliyordu. (Murphey, R., "The Construction of a Fortress at Mosul in 1631: A Case Study of an Important Facet of Ottoman Military Expenditure," Okyar, O.-İnalçık, H. (Ed.), **Türkiye'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi (1071-1920)**, Ankara, 1980)

Peki, böyle bir devletin mirasçısı olan Türkiye Cumhuriyeti'nde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın bir arşivi var mı? 1946 yılından itibaren sendikalara ilişkin dosyalar saklanıyor mu? Çalışma Bakanlığı'nın 1945 yılından itibaren yayımladığı kitap ve dergilere erişme olanağı bulunuyor mu? Bunlar araştırmacılara açık mı? Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na gönderilmesi zorunlu olan toplu iş sözleşmeleri nerede?

Örneğin, Çalışma Bakanlığı 20 Eylül 1945 tarihinden itibaren ÇALIŞMA adında bir dergi yayınlamaya başladı. Bu dergi, 1950 yılına kadar, 29 adet çıktı. Bu dergi Bakanlık'ta var mı? (ÇALIŞMA Dergisi'nin 26 sayısının 24'ünün kapağında "içindekiler" yer almaktadır. Bu 24 kapak ile, diğer iki sayının hem kapakları ve hem de içindekiler sayfası için bkz. <https://www.yildirimkoc.com.tr/usrfile/1618930561b.pdf>.)

Peki, Çalışma Bakanlığı'nın 1946 yılında yayımlanan yayınları var mı?

Yok. Bakanlık görevlilerinin bu yayınlardan haberi olduğunu bile düşünmüyorum.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Bilgin'in bu konuya önem vermesi ve Bakanlık'ta araştırmacıların yararlanabileceği bir arşivin oluşturulması çok büyük bir hizmet olacaktır.

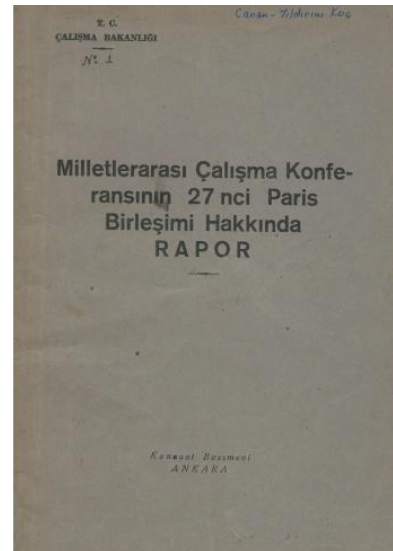
Çalışma Bakanlığı, 1945 yılında, 22 Haziran 1945 gün ve 4763 sayılı Yasa uyarınca kuruldu. 30.1.1946 gün ve 4841 sayılı Çalışma Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 4763 sayılı Kanunun yerini aldı.

Çalışma Bakanlığı'nın ilk yayınlarından biri, 1946 yılında yayımlanan **Milletlerarası Çalışma Konferansının 27 nci Paris Birleşimi Hakkında Rapor** idi (Kanaat Matbaası, Ankara, 1946). Bu yayının tam metni için bkz. <https://www.yildirimkoc.com.tr/usrfile/1638525160b.pdf> .

Kitapta, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 1945 yılında toplanan 27. Uluslararası Çalışma Konferansı'nda yapılan çalışmalar ve bazı ülkelerin delegelerinin yaptığı konuşmalar verilmiş. Türkiye delegesi Numan Menemencioğlu'nun konuşması da kitapta tam metin olarak yer alıyor (s.12-14). Kitabın ilginç bölümlerinden biri de, işveren delegesinin yer almadığı, hükümet delegeleri ile işçi delegesinin katıldığı konferansa Türk delegasyonunun gidişi. Bu bölüm aşağıda sunulmaktadır:

"Konferans Yolunda.

"PARİS'e HAREKET: Paris'te toplanacak olan Milletlerarası Çalışma Konferansında Türkiye adına iştirak etmek üzere ayrılan ve Hükümet delegesi olarak Çalışma Bakanlığı Araştırma ve Danışma Kurulu Üyesi İ.Hakkı Yeniay, Teknik Müşavir olarak Hukuk Fakültesi ve

Siyasal Bilgiler Okulu Profesörlerinden Bülent Nuri Esen'le Ekonomi Bakanlığı Sanayi Tetkik Heyeti Üyesi Nüzhet Tekül ve Sümerbank İstanbul Defterdar Fabrikası Dokuma Ustalarından Emin İnal'dan tereküp eden dört kişilik heyetimiz 1/10/1945'te öğleden sonra saat 15.15'te Ankara'dan uçakla hareket ederek, Beyrut ve Garp Trablusu'nda ikişer gece ve Cezayir'de bir gece mecburi olarak kaldıktan sonra 6/10/1945'te saat 18'de Paris'e vardı.

"PARİS'te YERLEŞME: Heyetimiz B.İ.T.'nin teşebbüsü ile Fransa Hükümeti tarafından, bütün Konferans delegasyonlar üyelerine tahsis edilen Grand Hotel'de ayrılmış olan odalarına yerleşti.

"PARİS ELÇİLİĞİMİZLE TEMAS. Paris'e varır varmaz Büyük Elçimiz ve Hükümet Delegemiz Numan Menemencioğlu'ya mülâki olduk."